

КРИМСЬКИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ ВІСНИК

Науковий журнал

5 (06) жовтень 2013

Сімферополь

ISSN 2306 – 0115

Кримський економічний вісник
Науковий журнал

5 (06) жовтень 2013

Виходить шість разів на рік

Редактор, коректор – Нестеренко С.М.
Верстка-дизайн – Ковальчук Н.М.

Відповідальність за підбір, точність наведених на сторінках журналу фактів, цитат, статистичних даних, дат, прізвищ, географічних назв та інших відомостей, а також за розголошення даних, які не підлягають відкритій публікації, несуть автори опублікованих матеріалів. Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій. Матеріали публікуються в авторській редакції.

Передрук матеріалів, опублікованих в журналі, дозволено тільки за згодою автора та видавця.

Будь-яке використання – з обов'язковим посиланням на журнал.

Адреса редакції:

95015, Україна, АРК, м. Сімферополь, а/с 376

тел.: +38 066 789 81 25

E-mail: office@economics.crimea.ua

Свідectво про реєстрацію: КВ №19415-9215Р от 25 жовтня 2012 р.

Засновник журналу: ГО «Наукове об'єднання «Economics»

ФІГУН Н. В., ШВАРНОВСЬКА І. В. ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ МАРКЕТИНГОВОГО АУДИТУ НА ПІДПРИЄМСТВІ	267
ГЛАДІЙ С. І., ХІМІЙЧУК О. М., СКЛЯР Є. В. ПРОБЛЕМИ ТА НЕДОЛІКИ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ СТРАТЕГІЧНИМ РОЗВИТКОМ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ	271
ЧЕПЕЛА А. Г., МУСІЄНКО О. М. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ КАРТКОВОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ	274
ЧЕРКАСОВА О. С МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО АНАЛІЗУ ПРИБУТКОВОСТІ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ	276
ЛЕОСЬ О. Ю., ЧМЕЛЬОВ В. В. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ	279
ЧУЛЬ О. М. НОРМАТИВНО-ПРАВОВА ОСНОВА ФУНКЦІОНУВАННЯ КРЕАТИВНИХ ІНДУСТРИЙ В УКРАЇНІ	284
ШАПОРЕНКО Д. Е. ТРУДОВІ РЕСУРСИ ПІДПРИЄМСТВ АПК В УМОВАХ РИНКУ ПРАЦІ	287
ШАПОРЕНКО О. І. ФОРМУВАННЯ РИНКУ ЗЕМЛІ В УКРАЇНІ	289
ШАТАЛОВА О. І., ШЕХОВЦОВА С. Р. ОЦЕНКА СОВРЕМЕННОГО СТРАТЕГИЧЕСКОГО ПЛАНИРОВАНИЯ МАКРОРЕГИОНА	292
ШВЕД В. В., ЄДИНАЧ Є. В. СТРАТЕГІЯ ПІДПРИЄМСТВА: КЛЮЧОВІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ТА СКЛАДОВІ	294
ШВЕД В. В., СКАЛАЦЬКИЙ С. А. СОЦІАЛЬНО – ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ КУЛЬТУРИ ТА ЕТИКИ	297
ПАСЕНЧЕНКО Ю. А., ШЕВЕРДА М. Ю. МОДЕЛЮВАННЯ ІНФЛЯЦІЙНИХ НАСЛІДКІВ ІНВЕСТИВАННЯ У ВИРОБНИЦТВО ПРИРОДНОЇ РЕНТИ З ВИКОРИСТАННЯМ ТРЬОХ-СЕКТОРНОЇ МОДЕЛІ ЕКОНОМІКИ	299
ШИПИЦЫН А. В., СЕРОВА Е. Г. ОЦЕНКА ЭФФЕКТИВНОСТИ АВТОМАТИЗИРОВАННОГО ФИНАНСОВОГО АНАЛИЗА READYRATIOS	301
ШУМКОВА О. В., ШУМКОВА В. І. РЕГІОНАЛЬНІ АСПЕКТИ ТИТУЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ ПРИ ОРЕНДНИХ ВІДНОСИНАХ	307
ШУШАКОВА І. К. УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИКИ ОЦІНКИ НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ В УМОВАХ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ	310
ЯКУНІЧЕВА А. Ю. АНАЛІЗ СТАНУ РИНКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ДОРАДЧИХ ПОСЛУГ УКРАЇНИ	313
ЯРМОШ В. В. МЕТОДИ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОГО ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ	315
ТУЧКОВСЬКА І. І., ПЕЛИХ У. В. ПРОГНОЗУВАННЯ ПОПИТУ ТА ПРОПОЗИЦІЇ НА НЕРУХОМІСТЬ У м. ЛЬВІВ	319

та зіставної реальної інформації про стан нематеріальних активів підприємства для потенційних інвесторів, акціонерів та кредиторів. Правильно визначити справедливу вартість нематеріального активу можливо за умови ефективної оцінки майбутніх економічних вигід, що отримає підприємство від використання нематеріальних активів. Авторами запропоновано використовувати ефект синергізму фінансової, евристичної та імовірнісної методики оцінки майбутніх економічних

вигід, що отримає підприємство від використання нематеріальних активів. Серед фінансових методів виокремлюємо «Метод швидкого економічного обґрунтування», серед евристичних методів виділяємо метод «Інформаційна економіка», а серед імовірнісних методів особливої уваги потребує «Аналіз еквівалента впевненості», що є досить актуальним на сьогодні, оскільки базується на оцінці ризику, який на сьогодні так широко набуває популярності.

Література:

1. О. П. Кошулько, Н. М. Бразилій Облік і класифікація нематеріальних активів / О. П. Кошулько, Н. М. Бразилій // Проблеми науки. – 2009. – №7.
2. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 38 «Нематеріальні активи» (IAS 38 «Intangible Assets»). режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>
3. Касаткін С. Нематеріальні активи: визначення та визнання / С. Касаткін // Дебет-Кредит. 2013. № 1. С. 42-47
4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи», затв. Наказом МФУ від 18.10.1999 №242, з останніми змінами та доповненнями від 09.08.2013 р. – Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0750-99>
5. Малуго Н.М. Шляхи удосконалення оцінки в бухгалтерському обліку: теорія, практика, перспективи / Н.М. Малуго. – Житомир. ЖІТІ, 1998. – 384 с. (снх 363-367)
6. В.Г. Савенко Актуальні проблеми постановки на баланс прав інтелектуальної власності як нематеріальних активів / В.Г. Савенко // Проблеми економіки. – 2010. – №6. – С. 23-33
7. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 «Об'єднання підприємств», затв. Наказом МФУ від 07.07.1999 №163, з останніми змінами та доповненнями від 27.06.2013 р. – Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0499-99>
8. Н. І. Бузак Економічна оцінка інформаційних технологій / Бузак Н.І. // Вісник ЖДТУ. – 2010. – № 3 (53).
9. Крупка Я.Д. Прогресивні метод оцінки та обліку інвестиційних ресурсів / Крупка Я.Д. – Тернопіль : Економічна думка, 2000. – 354 с.
10. Гойко А.Ф. Методи оцінки ефективності інвестицій та пріоритетні напрями їх реалізації / А.Ф. Гойко. – К. : ВІРА-Р, 1999. – 320 с.
11. Верченко П.І., Великоіваненко Г. І., Демчук Н. В. та ін.. Ризикологія: Навч.-метод. посібник. – К.: КНЕУ, 2006. – 176 с.

ЯКУНІЧЕВА А. Ю.

аспірант кафедри маркетингу,

Таврійський державний агротехнологічний університет

АНАЛІЗ СТАНУ РИНКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ДОРАДЧИХ ПОСЛУГ УКРАЇНИ

Анотація: Проведене соціологічне дослідження попиту на сільськогосподарські дорадчі послуги в Запорізькій області та здійснено відповідний аналіз пропозицій дорадчих послуг в Запорізькій області та в Україні в цілому.

Аннотация: Проведено социологическое исследование спроса на сельскохозяйственные информационно-консультационные услуги в Запорожской области и совершён соответствующий анализ предложенных информационно-консультационных услуг в Запорожской области и Украине в целом.

Summary: Conducted a sociological research of demand for agricultural informational and consultation services in the Zaporozhye region and perpetrated the analysis of offers information and consultation services in the Zaporizhia region and Ukraine as whole.

Постановка проблеми. Зробити об'єктивну та точну оцінку стану та ефективності дорадчої діяльності в аграрній сфері загалом по Україні доволі складно, оскільки не існує єдиних критеріїв оцінки, не здійснюється системний моніторинг щодо поширення сільськогосподарських знань та досягнутих результатів. Державний комітет статистики України не формує та не відображає основні показники діяльності суб'єктів в сфері надання інформаційно-консультаційних послуг, консалтингових, дорадчих послуг та якості їх діяльності. З прийняттям в 2004 році закону про сільськогосподарське дорадництво [1], яким офіційно були встановлені основні поняття, що використовуються в регулюванні дорадчої діяльності, профільному міністерству.

Даних, які реєструються в Міністерстві аграрної політики та продовольства України щодо діяльності сільськогосподарських дорадчих служб недостатньо, оскільки

вони відстежують переважно кількість існуючих дорадчих структур та сертифікованих дорадників, кількість здійснених інформаційно-консультаційних заходів та обсяг витрачених на це бюджетних коштів.

Одним з найбільш повних джерел про дорадчу діяльність в Україні є результати роботи Національної асоціації сільськогосподарських дорадчих служб України «Дорада». Асоціація покликана координувати та сприяти функціонуванню дорадчої мережі, постачати методичне забезпечення, представляти та захищати права та інтереси членів Асоціації та таке інше [2]. Але діяльність асоціації не охоплює вивчення попиту та пропозицій на дорадчі послуги, тож такої структури в дорадчій ієрархії на даний час не існує. Звичайно, що такі несприятливі умови вимагають для вивчення основних чинників розвитку ринку дорадчих послуг використовувати суб'єктивні методи оцінки діяльності дорадчих структур, через вивчен-

ня громадської думки як представників самих дорадчих служб, так і існуючих та можливих клієнтів.

Постановка завдання. На основі викладеного можна сформулювати завдання дослідження, яке полягає в вивченні сучасного стану дорадчої діяльності на основі проведення соціологічного дослідження за авторською методикою.

Виклад основного матеріалу дослідження. У результаті вибіркового анкетного опитування суб'єктів дорадчої (інформаційно-консультаційної) діяльності, сільськогосподарських товаровиробників, представників органів місцевого самоврядування (голів сільських та селищних рад), сільських мешканців та представників дорадчих служб Запорізької та інших областей з'ясовано, що більше 20% сільськогосподарських виробників та 45% голів сільських та селищних рад, – потенційних клієнтів, охоплені інформаційно-консультаційною діяльністю. Важливим для себе одержання дорадчих послуг вважають 87,5% підприємців та 81% сільських мешканців.

Причому визнають існування потреби у дорадчих послугах 93% сільськогосподарських підприємств та майже 70% представників органів місцевого самоврядування.

Проведене опитування показало, що більшість визначилась з тим, що високо оцінило надані їм послуги, або вважало рівень їх надання загалом достатнім. Але 20% сільгосптоваровиробників вказали, що їм важко визначитись з оцінкою одержаних дорадчих послуг, а біля 20% представників органів місцевого самоврядування зазначили, що незадовільні рівнем наданих послуг.

Нами було проведено дослідження щодо напрямків надання послуг дорадчими службами, дані опитування наведені на рис. 1

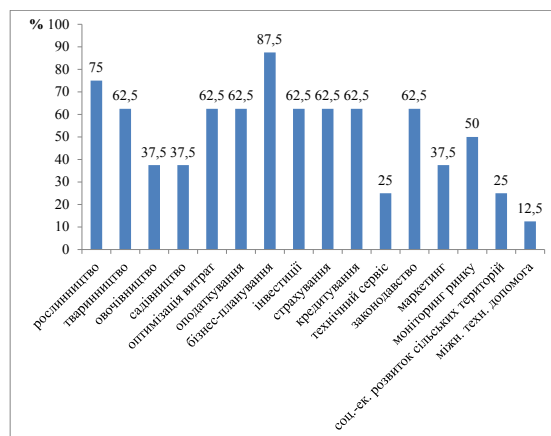

Рис.1. Основні напрямки послуг, що надають дорадчі служби суб'єктами сільськогосподарського виробництва (визначено автором)

Отже, найбільш поширеними є надання консультацій в фінансово-економічній сфері (бізнес-планування, питання з оптимізації витрат, системи оподаткування, інвестиції та кредитні лінії, страхування) – 87,5-62,5%; інформація з технологічних питань (в галузі рослинництва, тваринництва) – 75-62,5%; та організаційно-правові питання, законодавче врегулювання – 62,5%.

Найкращим інструментом для визначення форм та механізмів надання дорадчих послуг, а відповідно і здійснення маркетингу послуг є вивчення потреб в цих послугах. З метою прогнозу попиту на дорадчі послуги, одночасно враховуємо думку потенційних споживачів дорадчих послуг: суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність у сільській місцевості, сільського населення, представників органів місцевого самоврядування

(голови сільських та селищних рад Запорізької області) проведене анкетування щодо затребуваності дорадчих послуг з певних напрямків. Отримані автором результати подано на рис. 2.

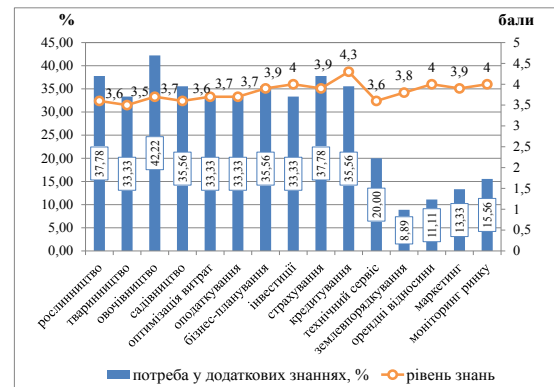

Рис. 2. Структура потреб у дорадчих послугах та оцінка власних знань сільськогосподарськими виробниками за напрямками*

* Джерело: за результатами опитування, здійсненого автором.

Досліджуючи потреби сільськогосподарських товаровиробників в дорадчих (інформаційно-консультаційних) послугах, особливу увагу приділяли визначенню найбільш затребуваних дорадчих послуг.

Аналіз діяльності дорадчих структур Запорізької області показав, що найбільше запитів сільгосптоваровиробників надходить з технологічних питань. Саме питання прибуткового овочівництва, садівництва, рослинництва, тваринництва найбільш затребувані (37-42%). Вкрай недостатня інформованість спостерігається з фінансово-економічних питань: страхування, бізнес-планування, кредитування, оптимізації витрат, питання оподаткування та здійснення інвестиційної діяльності (33-38%). Середньою виявилась інформованість з питань: моніторингу аграрного ринку, маркетингу продукції, правових питань землекористування, землекористування і землевідведення (8-16%). Дещо іншою є структура потреб у дорадчих послугах представниками органів місцевого самоврядування рис. 3.

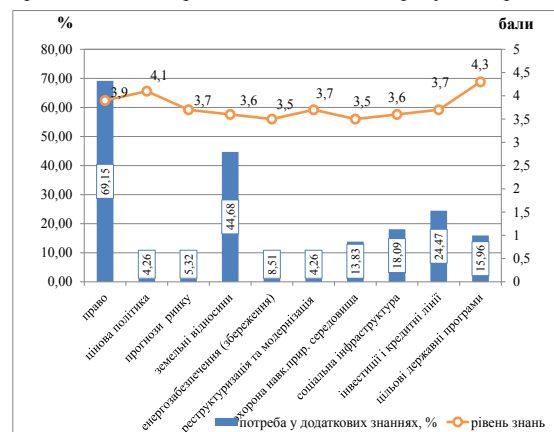

Рис. 3. Рівень потреби у додаткових знаннях та оцінка власних знань представниками органів місцевого самоврядування*

* Джерело: за результатами опитування, здійсненого автором.

Коло їх інтересів складає насамперед правові питання (69,15%), вирішення земельних відносин (44,7%), питання інвестицій та кредитування (24,5%), розвиток соціальної інфраструктури (18%) та освоєння цільових державних програм (16%). Це свідчить про необхідність розширення сукупності дорадчих послуг, а також здійснення постійного моніторингу попиту суб'єктів аграрного господарювання на них.

Визначаючи фактори, що спонукають клієнтів до того, щоб звернутись по допомогу до дорадчих структур, сільгосптоваровиробники назвали досвід існування ДС – 37% опитаних, наявність кваліфікованих спеціалістів – 19% відповідей, вартість послуг важлива для 15% респондентів, та зацікавленість та відкритість працівників дорадчої служби – 11%.

Щодо опитування представників органів місцевого сільського самоврядування, то найважливішою причиною для обрання тієї чи іншої дорадчої служби вони назвали наявність у ДС кваліфікованих спеціалістів – половина опитаних, другим фактором стала вартість послуг – 19% та на третьому місці – репутація дорадчої служби. Таким чином, новостворена дорадча служба, задля збільшення обсягу своїх замовлень повинна максимально ефективно використовувати професійні здібності своїх дорадників задля завоювання доброї репутації. Що стосується вартості пропонованих послуг, то з огляду на значимість цього фактору, більшості дорадчих служб необхідно переглянути свою цінову політику.

Більше 60% опитаних представників дорадчих служб визнали незадоволеність існуючим рівнем забезпеченості клієнтами.

Висновки з проведеного дослідження. З наведеного вище можна зробити наступні висновки:

Визнали потребу у зверненні до дорадчих служб 92% сільгосптоваровиробників, натомість лише 22% сільгосптоваровиробників Запорізької області та 44%

представників органів місцевого самоврядування (голови сільських та селищних рад) визнали факт співпраці з дорадчими службами області. 87,5% експертів визнали велику значущість дорадчих послуг у підвищенні ефективності сільськогосподарської діяльності господарства.

Найбільш поширеними серед дорадчих послуг, що пропонують дорадчі формування є надання консультацій в фінансово-економічній сфері – 87,5-62,5%; інформація з технологічних питань – 75-62,5%; та організаційно-правові питання, законодавче врегулювання – 62,5%. Найбільше ж запитів сільгосптоваровиробників надходить з технологічних питань.

Вивчення напрямів за якими сільська громада потребує дорадчого забезпечення свідчить про необхідність розширення сукупності дорадчих послуг, а також постійного моніторингу попиту суб'єктів аграрного господарювання на них.

Більше 60% опитаних представників дорадчих служб визнали незадоволеність існуючим рівнем забезпеченості клієнтами.

Серед основних причин, які на думку самих дорадчих служб стають на заваді того, щоб вони могли охопити всіх клієнтів 1 місце займає низька платоспроможність сільськогосподарського підприємства та й сільського мешканця. Вагомим аргументом є також недостатня поінформованість про дорадчу службу, через слабку активність та ініціативність дорадників та експертів-дорадників; так як практично не відбувається просування послуг у необхідному обсязі.

Новостворена дорадча служба, задля збільшення обсягу своїх замовлень повинна максимально ефективно використовувати професійні здібності своїх дорадників задля завоювання доброї репутації. Що стосується вартості пропонованих послуг, то з огляду на значимість цього фактору, більшості дорадчих служб необхідно переглянути свою цінову політику.

Література:

1. Україна. Закони. Про сільськогосподарську дорадчу діяльність [Електронний ресурс] : закон від 17.06.04 р. № 1807-IV. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>
2. Офіційний сайт Національної асоціації сільськогосподарських дорадчих служб України. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.dorada.org.ua/pro-asotsiatsiyu/pro-nasdsu/nasdsu.html>

ЯРМОШ В.В.

*викладач кафедри управління персоналом та маркетингу,
Запорізький національний університету*

МЕТОДИ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОГО ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

Анотація: Стаття присвячена оцінці ефективного використання інтелектуальної власності та її ролі у діяльності підприємств.

Аннотация: Статья посвящена оценке эффективного использования интеллектуальной собственности и ее роли в деятельности предприятий.

Summary: The article is devoted the estimation of the effective use of intellectual property and its role in activity of enterprises.

Постановка проблеми. Практика сучасного господарювання показує, що найбільш дефіцитним «сировиною» для промислових підприємств, що виготовляють наукомістку продукцію, поступово стають комерційно цінні ідеї, які оформлені патентами, свідоцтвами, ліцензіями на право виробництва і комерційної реалізації оригінальної або унікальної продукції, а також у вигляді ноу-хау і договорів на їх передачу. Тому вартісна оцінка

інтелектуальної власності (ІВ) поступово перетворюється на один з найважливіших напрямків експертизи інвестиційних проектів і бізнес-планів корпорацій, банків і фінансово-промислових груп. Проведення об'єктивної оцінки та встановлення справедливої ціни на реалізовану інтелектуальну продукцію (у вигляді самих об'єктів інтелектуальної власності (ОІВ) або прав на їх використання) є найважливішою проблемою ринку, що розвивається.